

ZÁKLADNÁ ŠKOLA S MATERSKOU ŠKOLOU VLČKOVCE

Vlčkovce 1, 919 23 Vlčkovce

**Výchovný program školského klubu detí pri ZŠ s MŠ
Vlčkovce, Vlčkovce 1, 91923**

„Nechajme deti rásť“

<i>Organizácia</i>	Základná škola s materskou školou Vlčkovce
<i>Identifikačné číslo organizácie (IČO)</i>	37842498
<i>Obec a PSČ</i>	919 23 Vlčkovce 1
<i>Ulica a číslo</i>	Vlčkovce 1
<i>Štát</i>	Slovenská republika
<i>Právna forma</i>	rozpočtová organizácia
<i>Štatutárny orgán</i>	Mgr. Marta Šišková, MBA

OBSAH

ÚVOD	3
1. CIELE A POSLANIE VÝCHOVY	4
2. FORMY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA.....	5
3. VÝCHOVNÝ JAZYK	6
4. TEMATICKÉ OBLASTI.....	6
4.1. CHARAKTERISTIKA A CIELE TEMATICKÝCH OBLASTÍ VÝCHOVY	7
4.1.1 Komunikácia a práca s informáciami.....	7
4.1.2 Sebarozvoj a svet práce	8
4.1.3 Zdravie a subjektívna pohoda	9
4.1.4 Spoločnosť a príroda	10
4.1.5 Kultúra a umenie	11
ZÁVER.....	12

ÚVOD

Základná škola s materskou školou Vlčkovce vystupuje ako právny subjekt od 31. augusta 2004, ktorej súčasťou je ZŠ (1. – 4. ročník), MŠ, ŠKD a ŠJ.

Názov programu „**Nechajme deti rásť**“ vyjadruje základnú myšlienku výchovného programu. V školskom klube detí (ŠKD) chceme deti sprevádzať počas ich najkrajšieho obdobia života a pomôcť im formovať ich osobnosť, aby z nich vyrástli nielen múdri, ale aj slušní, sebavedomí, šťastní a spokojní ľudia. Veríme, že poskytnutím podnetného prostredia, vhodnými výchovnými a vzdelávacími metódami, zážitkovou formou, hrou, vzorom sa dopracujeme k spoločnému cieľu.

Výchovný program školského klubu detí:

- zohľadňuje ciele a princípy výchovy v čase mimo vyučovania, výchovy vo voľnom čase a neformálnej výchovy a vzdelávania,
- prispieva k ucelenému a vnútorne prepojenému systému základného vzdelávania, prepája formálne a neformálne vzdelávanie,
- prispieva k formovaniu osobnosti dieťaťa v úzkej spolupráci so základnou školou a rodinou dieťaťa,
- zdôrazňuje demokratický prístup a prístup neformálnej výchovy a vzdelávania vo výchovno-vzdelávacej činnosti umožňujúci zdieľanie osobných skúseností a pohľadov na obsah i proces,
- akcentuje potrebu pracovať s rozmanitosťou detí, ich rôznorodým potenciálom, nadaním aj znevýhodnením na princípe inklúzie vo výchove a vzdelávaní, ktorá je determinovaná vytvorením podmienok a podporných opatrení v podobe integrovaného systému prevencie, intervencie a personálneho posilnenia.

Školský klub detí zabezpečuje činnosť, ktorá je zameraná na:

- oddych v čase mimo vyučovania,
- záujmovú činnosť,
- prípravu na vyučovanie,

Činnosť ŠKD sa uskutočňuje sa v školských triedach. Vychovateľkám a deťom je okrem vybavených tried k dispozícii školská knižnica, počítačová miestnosť, oddychová zóna. V exteriéri školy je možné využívať detské ihrisko s preliezkami, školské ihrisko, na ktorom sa deti môžu venovať rôznym druhom športu.

Školský klub detí zabezpečuje pre deti výchovnú činnosť, ktorá je v súlade s výchovným programom. K dispozícii je ranný ŠKD v čase od 6:40 do 7:40 a počas dňa v čase od 11:30 do 16:30. ŠKD navštevujú žiaci základnej školy.

Súčasťou programu ŠKD je aj príprava na vyučovanie, ktorá sa uskutočňuje formou cvičení, pracovných listov, didaktických hier a práce s encyklopédiami, časopismi. Nie je pokračovaním vyučovania, ani ho nenahrádza.

Pri výchovnom procese dodržiavame výchovné zásady, k deťom pristupujeme individuálne a s pedagogickým taktom. Spolupracujeme s triednymi učiteľkami, taktiež s inkluzívnym tímom a prípadné problémy riešime v spolupráci s rodičmi detí.

Triedy, kde je popoludní umiestnený ŠKD, sú vybavené účelovým nábytkom. Triedy sa využívajú aj na vyučovanie. Výchovno-vzdelávacia činnosť ŠKD je zameraná na rozvíjanie osobnosti, tvorivých schopností a zručností žiakov v čase mimo vyučovania.

1. Ciele a poslanie výchovy

Poslaním ŠKD je umožniť deťom rozvíjať ich osobnostný potenciál, záujmy a vzdelávacie potreby v podporujúcom prostredí uplatňujúcom požiadavky na výchovu mimo vyučovania a výchovu vo voľnom čase, prostredníctvom princípov neformálneho vzdelávania.

ŠKD má za cieľ plynule nadviazať na výchovné pôsobenie na deti, ktoré si vytýčila ZŠ, ktorej je klub súčasťou. Každé dieťa ma právo cítiť sa príjemne a bezpečne. Škola je miesto, ktoré umožňuje deťom rásť, rozvíjať svoje danosti, budovať charakter a rozširovať svoje obzory.

Ciele výchovy a vzdelávania v ŠKD sú:

- rozvíjať spôsobilosti kľúčové pre život v 21. storočí v prepojení na ciele a profil absolventa základného vzdelávania,

- rozvíjať spôsobilosti oceňovať voľný čas ako hodnotu, využívať ho zmysluplne a racionálne pre svoj rozvoj,
- rozvíjať spôsobilosti plánovať a vyberať si vhodné činnosti na participáciu, rekreáciu a relaxáciu,
- podporovať inkluzívny a individualizovaný (diferencovaný, personalizovaný) prístup vo výchove a vzdelávaní, v centre ktorého stojí dieťa, jeho osobnostný potenciál a výchovno-vzdelávacie potreby,
- podporovať podnikavosť, iniciatívnosť, tvorivosť a prirodzenú zvedavosť pri poznávaní sveta okolo seba,
- uplatňovať a chrániť práva dieťaťa v spolupráci s rodinou, zriaďovateľom a ďalšími zainteresovanými stranami (partnermi) podieľajúcimi sa na výchove,
- zabezpečiť oddych a relaxáciu detí po vyučovaní v škole,
- rozvíjať záujmy a napĺňať novo-vynárajúce sa potreby súčasných detí,
- podporovať aktivity vzťahujúce sa ku škole,
- zabezpečovať deťom podmienky na prípravu na vyučovanie,
- rozvíjať osobnosť dieťaťa
- umožniť sebarealizáciu detí v skupinových i individuálnych, riadených alebo spontánnych aktivitách,
- utvárať pozitívne vzťahy medzi deťmi, posilňovať komunikačné zručnosti,
- formovať životné postoje, vytvárať základ právneho povedomia, porozumenia, tolerancie a ochoty pomôcť, vytváranie vlastného sebavedomia a posilňovanie schopnosti nepodliehať cudzím negatívnym vplyvom,
- predchádzať sociálno-patologickým javom ohrozujúcich deti.

2. Formy výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie sa organizuje ako denná, celodenná forma.

3. Výchovný jazyk

Výchovným jazykom v školských kluboch detí je štátny jazyk Slovenskej republiky – slovenský jazyk. V školských kluboch detí, v ktorých sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v jazyku príslušnej národnostnej menšiny, je súčasťou výchovno-vzdelávacej činnosti aj komunikácia v štátnom – slovenskom jazyku.

4. Tematické oblasti

Obsahovú dimenziu výchovy mimo vyučovania reprezentujú tri piliere – personalizácia, inklúzia a subjektívna pohoda, ktoré sú obsiahnuté v tematických oblastiach výchovy.

Tematické oblasti výchovy sú:

1. *Komunikácia a práca s informáciami*
2. *Sebarozvoj a svet práce*
3. *Zdravie a subjektívna pohoda*
4. *Spoločnosť a príroda*
5. *Kultúra a umenie*

Výchovno-vzdelávacia činnosť v školských kluboch detí je vnútorne prepojená s obsahom a cieľmi základného vzdelávania. Tematické oblasti výchovy sú kompatibilné so vzdelávacími oblasťami základného vzdelávania. V tematickej oblasti výchovy Komunikácia a práca s informáciami sú integrované dve vzdelávacie oblasti – oblasť Jazyk a komunikácia a oblasť Matematika a práca s informáciami. Tematická oblasť výchovy Sebarozvoj a svet práce je kompatibilná so vzdelávacou oblasťou Človek a svet práce. Tematická oblasť výchovy Zdravie a subjektívna pohoda súvisí so vzdelávacou oblasťou Zdravie a pohyb. V tematickej oblasti výchovy Spoločnosť a príroda sú integrované dve vzdelávacie oblasti – Človek a spoločnosť a Človek a príroda. Tematická oblasť výchovy Kultúra a umenie je kompatibilná so vzdelávacou oblasťou Umenie a kultúra. Ciele tematických oblastí výchovy sú prispôbené požiadavkám 21. storočia, záujmom a potrebám súčasných detí i trendom vo svete vzdelávania (digitalizácia,

informatizácia, inklúzia, individualizácia a diferenciacia a i.). V tematických oblastiach výchovy sú integrované všetky ciele základného vzdelávania, ktoré boli adaptované vo vzťahu k charakteru výchovy mimo vyučovania a špecifikám výchovno-vzdelávacej činnosti v školskom klube detí v reálnej pedagogickej praxi. Tematické oblasti výchovy sú vzájomne prepojené, prelínajú sa a nevystupujú ako samostatné a izolované časti. Nie sú uzavretým celkom, ale otvorenou obsahovou dimenziou výchovy mimo vyučovania, čo umožňuje ich aktualizáciu, inováciu a obohatenie v rámci výchovných programov školských zariadení. Napĺňaním cieľov tematických oblastí výchovy sa školské kluby detí plnohodnotne podieľajú na intrapersonálnom i interpersonálnom rozvoji detí a ich príprave na život. Na úrovni plánovania obsahu výchovy a vzdelávania v konkrétnych školských kluboch detí sa odporúča vzájomné prelínanie a striedanie tematických oblastí výchovy. Tematické oblasti výchovy je možné implementovať v rámci všetkých druhov činností, s rešpektovaním zabezpečenia psychohygieny detí a ich oddychu v čase mimo vyučovania a v čase školských prázdnin. V školskom klube detí sa realizujú najmä oddychová a rekreačná činnosť, záujmová činnosť a príprava na vyučovanie.

4.1. Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy

4.1.1 Komunikácia a práca s informáciami

Charakteristika (opis) tematickej oblasti výchovy

Verbálna a neverbálna komunikácia, virtuálna komunikácia, efektívna komunikácia, budovanie digitálnej stopy. Riešenie konfliktov, aktívne počúvanie, prezentačné zručnosti. Kritické myslenie, riešenie problémov, vyhľadávanie a detegovanie informácií (fakty, argumenty, názor, pocit, hoax), objektivita subjektivita interpretácií, komparácia informácií, overovanie informácií. Čitateľská, matematická a digitálna gramotnosť.

	<i>Ciele tematickej oblasti výchovy Komunikácia a práca s informáciami</i>
1.	Osvojovať si schopnosti prezentačných zručností, diskutovať, obhajovať vlastné názory s využitím analytických zručností a kritického myslenia.
2.	Vyjadrovať názory ústnou aj písomnou formou v súlade s komunikačnou situáciou, v rôznom komunikačnom prostredí.
3.	Vyjadrovať svoje myšlienky v materinskom aj cudzom jazyku, pracovať s knihou, tvoriť texty rôznych štýlov, tvoriť vlastné texty, pochopiť funkcie písanej reči a porozumieť významu textu.
4.	Aplikovať informatickú kultúru založenú na rešpektovaní právnych a etických zásad používania IKT a mediálnych produktov.
5.	Používať kritické a analytické myslenie pri poznávaní nebezpečenstva internetu a online prostredia (dostupnosť informácií, strata súkromia, otvorenosť k ľuďom).
6.	Rozvíjať jazykové a komunikačné zručnosti s ohľadom na čistotu jazykového prejavu, rozvoja slovnej zásoby a gramatickej správnosti vyjadrovania.
7.	Osvojovať si komunikačnú etiku.
8.	Využívať matematické myslenie a logické operácie v každodennom živote a štúdiu.

4.1.2 Sebarozvoj a svet práce

Charakteristika (opis) tematickej oblasti výchovy

Personalizácia – priestor pre objavovanie a definovanie seba. Sebadôvera, sebazpoznávanie – kto som, kým sa chcem stať, o čom snívam. Manažment času (angl. time management), sebadisciplína, pevná vôľa. Budovanie „mojej značky“ – prezentovanie seba. Mäkké zručnosti (angl. soft skills) – tímová spolupráca, kooperácia, asertivita, tvorivé myslenie, empatia. Riešenie konfliktov, správne sa rozhodovať, vyjednávanie, atraktivita povolání, nové pracovné pozície, digitalizácia a informatizácia.

<i>Ciele tematickej oblasti výchovy Sebarozvoj a svet práce</i>	
1.	Prejavovať podnikavosť, iniciatívnosť, tvorivosť a prirodzenú zvedavosť pri poznávaní sveta okolo seba.
2.	Osvojovať si zručnosti riešiť konflikty, vyjadrovať svoje postoje a názory na primeranej úrovni empatie a asertivity.
3.	Zapájať sa úspešne do bežného života rozvíjaním zručností finančnej gramotnosti
4.	Aplikovať metakognitívne stratégie pri postupoch vlastného učenia sa.
5.	Využívať vlastné záujmy na podporu sebarealizácie a voľby povolania.
6.	Aplikovať zručnosti kooperácie a spolupráce ako člen tímu, sociálnej skupiny.
7.	Nadobúdať pracovné zručnosti v rôznych oblastiach ľudskej činnosti.
8.	Byť zodpovedný za pracovné úlohy – dokončiť začatú prácu.

4.1.3 Zdravie a subjektívna pohoda

Charakteristika (opis) tematickej oblasti výchovy

Fyzické zdravie, duševné zdravie, zdravý životný štýl, životospráva, šport, cvičenie, režim dňa. Motivácia, aspirácie, túžby. Postoje, názory. Sila prítomného okamihu, prežívanie svojej pozície – člena tímu, skupiny ako časť rastu, života. Subjektívna pohoda (angl. wellbeing) ako schopnosť bytia bez strachu, úzkosti, nežiť v obrane. Pocit šťastia – čo ma robí šťastným, čo mi prináša radosť. Pocit spokojnosti – zmysel života. Skutočný život a virtuálna realita.

<i>Ciele tematickej oblasti výchovy Zdravie a subjektívna pohoda</i>	
1.	Vykonávať činnosti zodpovedajúce svojmu osobnému potenciálu v oblasti pohybových aktivít, športu a telesnej výchovy.
2.	Dosahovať duševnú rovnováhu prostredníctvom kompenzácie duševného a fyzického zaťaženia školského vyučovania pohybovými aktivitami.
3.	Získať informácie o zdravom životnom štýle a uspokojiť svoje fyzické potreby (spánok, strava, pohyb, odpočinok) vo svojom dennom režime.

4.	Využívať svoje osobné záujmy na vlastnú sebarealizáciu a relaxáciu.
5.	Využívať svoj talent a nadanie na vyjadrovanie svojej životnej spokojnosti.
6.	Mať pozitívny vzťah k pohybovým aktivitám a športu s ich pravidelným začlenením do denného režimu.
7.	Získať informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a vedieť poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni. Poznať dôležité linky pomoci.
8.	Upevňovať hygienické zásady, návyky základných sebaobslužných činností, poznať kultúru stolovania a aplikáciu zásad slušného správania v praxi.
9.	Prejaviť prosociálne zručnosti pri sebapoznávaní, riešení emočných problémov, mať schopnosť zvládnuť vlastné pozitívne a negatívne emócie, riešiť kvalitu vzťahov s rodičmi, spolužiakmi, učiteľmi/vychovávateľmi.
10.	Získať správne návyky držania tela a mať kultivovaný pohybový prejav.
11.	Nadobudnúť odolnosť a zdravé sociálne návyky ako prevenciu pred rizikovým správaním.

4.1.4 Spoločnosť a príroda

Charakteristika (opis) tematickej oblasti výchovy

Hodnoty v spoločnosti, sloboda, demokracia, práva a povinnosti. Ľudské práva. Sociálne znevýhodnené (vylúčené) skupiny. Inkluzívny prístup k životu – prijatie druhého za partnera, spoločníka, spolutvorcu. Medziľudské vzťahy, tolerancia, akceptácia, rešpektovanie, dialóg, konsenzus, kompromis, lojalita. Trvalo udržateľný rozvoj. Planéta Zem. Vesmír. Globálne problémy ľudstva.

<i>Ciele tematickej oblasti výchovy Spoločnosť a príroda</i>	
1.	Utvrdzovať etické správanie, prijímanie odlišnosti, občianske postoje a zručnosti ako trvalé aspekty občianskej spoločnosti.
2.	Upevňovať vlastné poznanie a aplikáciu spoločenských, kultúrnych a právnych noriem v správaní voči okoliu.

3.	Diskutovať o mediálne aktívnych skupinách, ktoré spochybňujú demokratické hodnoty a propagujú extrémizmus v rôznych oblastiach (napr. youtuberi, influenceri propagujúci nežiadúce postoje a názory v rozpore s demokratickými hodnotami a spoločenskými normami).
4.	Aplikovať prírodovedné vedomosti a formulovať argumenty na podporu rozhodnutí a odporúčaní súvisiacich so spoločenskými alebo globálnymi výzvami.
5.	Demonštrovať zásady environmentálneho prístupu k životnému prostrediu.
6.	Rozvíjať abstraktné myslenie smerujúce k pochopeniu podstaty témy a aj experimentovanie a bádanie.
7.	Zapájať sa do výberu a realizácie dobrovoľníckych aktivít.

4.1.5 Kultúra a umenie

Charakteristika (opis) tematickej oblasti výchovy

Kultúrne dedičstvá – tradície, zvyky, obyčaje. Rozmanitosť a vplyv iných kultúr. Národná hrdosť, vlastenectvo. Slovensko – moja krajina. Náboženstvá. Národnostné menšiny. Umenie – výtvarné, hudobné, literárno-dramatické. Sebavyjadrenie cez umenie.

Ciele tematickej oblasti výchovy Kultúra a umenie	
1.	Aplikovať podnety moderného výtvarného umenia, podnety inšpirované dejinami umenia, podnety architektúry, podnety fotografie, podnety videa a filmu, podnety elektronických médií, podnety dizajnu a remesiel, podnety speváckej a inštrumentálnej činnosti, podnety iných oblastí poznávania sveta pri vlastnom experimentovaní, rozvíjaní tvorivosti a kreativity postavených na vlastnom zážitku a skúsenosti.
2.	Nadobudnúť interkultúrne kompetencie a uvedomovať si vzájomný vplyv rôznych kultúr na Slovensku v kontexte histórie a súčasnosti.
3.	Využívať rôzne formy umenia (hudobné, výtvarné, dramatické, tanečné) na vlastné sebavyjadrenie, originálne reflexie skutočnosti, schopnosti kritického čítania a interpretácie.

4.	Prejavovať vzťah k ľudovým tradíciám, ochrane a poznávaní kultúrneho dedičstva, poznávaniu kultúrnych hodnôt umenia
5.	Využívať pri komunikácii a interakcii s ľuďmi poznatky o kultúrach, náboženstve a tradíciách národnostných menšín žijúcich na Slovensku.
6.	Vnímať umenie a kultúru na základe súčasných kultúrnych procesov a aktuálnych problémov, chápať význam estetických faktorov a estetickej činnosti v každodennom živote, význam umenia v živote jednotlivca a spoločnosti.
7.	Rozvíjať poznanie seba ako euroobčana v oblasti kultúry, využívať skúsenosti muzeálnej a galerijnej pedagogiky.

ZÁVER

„Nechajme deti rásť“ je názov nášho výchovného programu, kde hlavnou myšlienkou je rešpektovanie dieťaťa, jeho individuality a práv. Ponúka mu priestor na svoj osobnostný rozvoj.

Uvedomujeme si, že umením pedagóg je hľadať vzájomné prepojenia uprostred oddychových aktivít, prípravy na vyučovanie a záujmovej či krúžkovej činnosti. Atmosféra spoločnej tvorivej práce je predpokladom osvojenia si trvalých vedomostí a zručností a pocitu zodpovednosti voči sebe i svojmu okoliu.

Výchova mimo vyučovania je základom pre rozvoj dobre fungujúcej a príkladnej spoločnosti. Výchova je základ pre každého človeka a preto je táto oblasť v školskom prostredí nevyhnutná a dôležitá.

Nechajme deti rásť a pomáhajme im na ceste poznania našimi pedagogickými skúsenosťami a rešpektovaním každého jedinca. Dôraz kladieme na personalizáciu, inklúziu a subjektívnu pohodu, ktoré sú obsiahnuté v tematických oblastiach výchovy.